T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/89
KARAR NO : 2022/665
KARAR TR : 28/11/2022

ÖZET: İşçi statüsündeçalışmaktayken emeklilik talebiyle işinden ayrılan davacının emeklilik şartlarını taşımaması nedeniyle işine geri dönmesi sonrasında ücret ve sair özlük haklarının tahsili istemiyle açtığı davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Y. D
Vekili : Av. Y. Ş
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. S. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacının Fırat Üniversitesi bünyesinde sigortalı işçi olarak çalışmaktayken 696 sayılı KHK 127. maddesi kapsamında emeklilik şartlarını haiz olduğundan bahisle emekliye sevk edildiği, Sosyal Güvenlik Kurumuna emeklilik aylığı bağlanması istemiyle yaptığı başvurunun emeklilik şartlarını 20/11/2018 tarihi itibarıyla sağlayacağından bahisle reddi üzerine, yeniden üniversitede işbaşı yaptırıldığını belirterek, 02/04/2018-25/05/2018 tarihleri arasında davacının işyeri ile ilişkisinin Kurumun hatalı işlemiyle kesildiği iddiasıyla toplu iş sözleşmesi kapsamında ücret, sosyal hak ve sosyal güvenlik primlerinin bu dönem için yatırılmamasından kaynaklı maddi zararının tazmini talebiyle yaptığı başvurunun reddi üzerine adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Elazığ İş Mahkemesi 12/06/2019 tarihli ve E.2018/544, K.2019/563 sayılı kararı ile, davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Bu karar, davalı tarafça istinaf edilmiştir.

3. Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi 27/02/2020 tarihli ve E.2019/2035, K.2020/171 sayılı kararı ile, "*sebepsiz zenginleşme hükümleri kapsamında genel mahkemelerin görevli olup olmadığı hususunun incelenmemesi ve eksik diğer hususların bulunması"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan kabulü ile istinaf konusu kararın kaldırılmasına ve dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

4. Elazığ İş Mahkemesi 09/12/2020 tarihli ve E.2020/230, K.2020/608 sayılı kararı ile, "*sosyal güvenlik mevzuatından veya işçilik alacağından kaynaklanmayan uyuşmazlıkta genel mahkemelerin görevli olduğu"* gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir. Bu karar, istinaf edilmeksizin 04/01/2021 tarihinde kesinleşmiştir.

5. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle Elazığ Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açmıştır.

6. **Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 08/02/2021 tarihli ve E.2021/30, K.2021/64 sayılı kararı**ile, *"idarenin hizmet kusurundan kaynaklı uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine kesin olarak karar vermiştir.

7. Davacı vekili, bunun üzerine idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

8 . **Elazığ 1. İdare Mahkemesi 20/01/2022 tarihli ve E.2021/1179 sayılı kararı** ile, "*5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca adli yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Elazığ İş Mahkemesinin 2020/303 esas sayılı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

9. Elazığ 1. İdare Mahkemesi Başkanlığınca, idari yargı dava dosyası ile birlikte adli yargı dava dosyası onaylı

sureti 23/01/2022 tarihli ve E.2021/1179 sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

" 1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

11. Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde, *'Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..."* denilmiş; aynı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri*" başlıklı 134. maddesinde, *"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür*" hükmüne yer verilmiştir. 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

12. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinde, *"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."* hükmüne yer verilmiştir.

13. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun *"Görev"* başlıklı 5. maddesişöyledir:

" İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işlere bakar."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/11/2022 tarihli toplantısında;2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davalı kurumun 5510 sayılı Kanun kapsamındaki sosyal güvenlik uygulamalarından kaynaklı hatalı işleminden bahisle toplu iş sözleşmesi kapsamında ücret, sosyal hak ve sosyal güvenlik primlerinin bu dönem için yatırılmamasından kaynaklı maddi zararın tazmini talebiyle açılmıştır.

17. Dava dosyalarının incelenmesinden, Fırat Üniversitesi bünyesinde sigortalı işçi statüsünde çalışmakta olan davacı tarafından 696 sayılı KHK'nın 127. maddesi kapsamında SGK'dan emekli aylığı alarak çalışan veya emeklilik şartlarını doldurmuş olan çalışanların daimi işçiliğe geçişinin yapılıp yapılmayacağının tespiti amacıyla *"02/04/2018 tarihi itibarıyla herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı hak kazanıp kazanmadığına"* dair belgenin verilmesinin istenildiği, SGK Elazığ İl Müdürlüğünün 30/01/2018 tarih ve 696 sayılı KHK konulu yazı ile *"davacının 20.11.2017 tarihinde emekli olmaya hak kazandığının"* bildirilmesi üzerine

davacının 696 sayılı KHK kapsamında daimi işçi kadrosuna geçirilmeyerek işyeri ile ilişiğinin kesildiği, davacının SGK Elazığ İl Müdürlüğünün yazısına atfen 25/04/2018 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurarak yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunduğu, ancak Kurumun 07/05/2018 tarih ve 3900374 sayılı yazıyla davacının 20/11/2018 tarihinden sonra yaş haddi şartlarını dolduracağını bildirerek bu talebi reddettiği, bunun üzerine davacı tarafından yeniden işveren statüsündeki üniversiteye işe alınması yönünde başvuruda bulunulduğu, başvurunun kabulüyle 25/05/2018 tarihinde yeniden işbaşı yaptırıldığı, bu süreçte 02/04/2018-25/05/2018 tarihleri arasında işyeri ile ilişkisi Sosyal Güvenlik Kurumunun hatalı işlemiyle kesildiğinden TİSkapsamında maaş, sosyal hak ve SGK primlerinin bu dönem için yatırılmamasından kaynaklı maddi zararının tazmini istemiyle Sosyal Güvenlik Kurumuna başvuruda bulunulduğu, anılan başvurunun reddi üzerine 02/04/2018-25/05/2018 tarihleri arasındaki SGK prim kayıplarının olduğunun tespiti ile hizmetlerine eklenmesine, bu dönemde uğradığı kayıplarının karşılanması gerektiğinin tespiti ile fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı tutularak 3.825,75 TL maaş ve parasal diğer kaybının yasal faizleriyle birlikte ödenmesi istemiyle davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

18. Mevzuat hükümleri ve somut olay birlikte irdelendiğinde, maddi tazminat talebinin mülga 506 sayılı Kanun ve mer'i 5510 sayılı Kanun kapsamındaki sosyal güvenlik uygulamalarından, dolayısıyla Kanun uygulanmasından kaynaklandığı, idarenin hatalı olduğu ileri sürülen işlemlerinin yargı yolu bakımından göreve ilişkin 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki açık düzenleme karşısında idari dava türlerinden sayılmayan ve hatalı kurum işlemlerinden kaynaklı açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde iş mahkemeleri görevli olduğundan, davada adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Elazığ 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/02/2021 tarihli ve E.2021/30, K.2021/64 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Elazığ 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/02/2021 tarihli ve E.2021/30, K.2021/64 sayılı GÖREVSİZİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/11/2022 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, kurumun hatalı yönlendirmesi ile emekliye sevk edilen davacının idarenin hatalı işleminden dolayı emekli aylığının bağlanmayarak işyerindeki maaşından ve özlük haklarından mahrum bırakıldığını ileri sürerek, açtığı davalardaki yargılama giderlerinden kaynaklı uğradığı maddi ve manevi zarardan kaynaklı tazminat istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Somut olayda, dava dilekçesinde davalı idarenin hizmet kusuruna dayanılarak tazminat isteminde bulunulduğu

anlaşılmaktadır.

Kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin, hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumlu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde "idari dava türleri" arasında sayılan "idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası" kapsamında idari yargı yerlerinde yapılacağı açıktır.

Bu durumda, kamu hizmetinin yürütülmesinden doğan ve idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açılan tazminat davasının çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye
Ahmet ARSLAN